dimarts, 31 d’agost de 2021

Resultats del curs teoricopràctic d'arqueologia Ibèrica 2021

N. Alonso, J. Martínez

Curs d'arqueologia a la Fortalesa 2021

Entre el 5 i el 23 de juliol el Grup d’Investigació Prehistòria de la Universitat de Lleida, amb el patrocini del Servei d’Arqueologia de la Generalitat de Catalunya i de l’Ajuntament d’Arbeca, i la col·laboració de l’empresa Iltirta Arqueologia, ha intervingut en el jaciment arqueològic de **Fortalesa d’Els Vilars**, a Arbeca. La campanya d’excavació correspon al darrer any del projecte quadriennal de recerca “La fortalesa dels Vilars i l'oppidum de Gebut: Gènesi, identitat i heterogeneïtat en l’ *ethnos* ilerget”, que s’ha estat duent a terme des del 2018. Els interessants resultats obtinguts ens permetran establir les línies d’actuació prioritàries pel proper projecte quadriennal, la convocatòria del qual previsiblement sortirà aquesta tardor.

El curs a comptat amb un total de 12 estudiants repartits en dos torns en una excavació sincrònica amb l'Oppidum Ibèric de Gebut. En aquesta anualitat, s’ha intervingut exclusivament en l’exterior de la fortalesa, en la zona situada al sud i a l’est de la porta oriental, a la recerca de noves informacions al voltant de la topografia sobre la que els primers pobladors van edificar la Fortalesa. Els resultats més significatius de la campanya són:

- S’ha documentat un gran edifici en pedra de l’ibèric antic (s. VI-V aC), al nord de la porta est que correspondria a un ampli estable destinat als grans animals, com el bòvids, però segurament sobretot als preuats cavalls, impossibles de guardar a l’interior, degut al reduït espai disponible.

La custodia de les eugues embarassades en aquest espai, hauria permès, per exemple, la recuperació dels fetus avortats, que després són enterrats de manera ritual sota les cases, en un total de 12 per aquesta fase. Si les eugues haguessin estat en un espai obert, la preservació dels fetus fins el seu enterrament hagués estat impossible.

S’han recuperat mostres per dur a terme analítiques de microestratigrafia i de microresidus orgànics en els sediments, que ens permetran contrastar aquesta hipòtesi.

- L’excavació dels nivells més antics de Vilars 0 a l’extrem sud de la zona exterior d’aquesta porta ha permès documentar un interessant nivell de sorres i graves corresponent a una avinguda d’aigua que succeí al segle VIII aC, similar a les recentment patides pel jaciment (Glòria, Dana). Aquest fet ens informa de que la dinàmica del curs de l’Aixaragall era similar, i que segurament aquest fenomen climatològic fou recurrent en el passat.

- Finalment, s’ha descobert, de manera inesperada, un mur corresponent a la paramentació d’una nova estructura excavada en el subsòl, justament en front de la porta est, possiblement construïda durant Vilars I (s. VII-VI aC) i amortitzada durant Vilars II (s. VI-V aC). Ara per ara, l’escassa superfície en que s’ha pogut documentar durant aquesta campanya no ens permet una interpretació clara, però podria tractar-se d’una estructura defensiva en relació amb el fossat de la mateixa època al sud de la porta.

Tots aquests nous interrogants, seran objectiu de les properes actuacions a la Fortalesa en un futur proper.